

Received / Makale Geliş Tarihi 29.11.2023
Published / Yayınlanma Tarihi 31.01.2024
Volume / Issue (Cilt/Sayı) 8 (38)
ss / pp 188-202

Research Article /Araştırma Makalesi
10.5281/zenodo.10642743
Mail: editor@pejoss.com

Orhan Soylu
<https://orcid.org/0009-0007-7284-8747>
MEB Adana / TÜRKİYE

Ashlan Soylu
<https://orcid.org/0009-0003-0244-3761>
MEB Adana / TÜRKİYE

Gülistan Karaca
<https://orcid.org/0009-0009-6263-9583>
MEB Adana / TÜRKİYE

Hüseyin Günaydın
<https://orcid.org/0009-0000-8556-1226>
MEB Diyarbakır / TÜRKİYE

Gülseren Dağ Şam
<https://orcid.org/0009-0003-6328-9358>
MEB Diyarbakır / TÜRKİYE

Rıdvan Altay
<https://orcid.org/0009-0000-0878-3693>
MEB Diyarbakır / TÜRKİYE

Abdullah Yaşan
<https://orcid.org/0009-0000-0569-5065>
MEB Diyarbakır / TÜRKİYE

Mehmet Akol
<https://orcid.org/0009-0006-0193-0930>
MEB Diyarbakır / TÜRKİYE

Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitim İle Birinci Sınıf Okutmuş Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Tutumları (Adana Örneği)

First-Grade Teachers' Attitudes Towards The Distance Education Process Who Have Educated The First-Grade Classes With Distance Education During The Pandemic Period (Adana Case)

ÖZET

Bu çalışma, Adana'da görev yapan sınıf öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda pandemi döneminde uzaktan eğitimle birinci sınıf öğretmenliği yapmış öğretmenlerin tutumlarını tespit etmeyi ve ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Yapılan araştırmada belirlenen öğretmenlerin çalıştıkları okullarda örneklem ilkelerine dikkat edilmek üzere seçilen evreni karşılayabilecek düzeyde Adana ilinin coğrafi ve demografik unsurları göz önünde bulundurularak okul ve öğretmen seçimi yapılmıştır. 50 öğretmenden alınan verilere çalışmada yer verilmiştir. Tarama modeli yardımı ile yürütülen bu çalışma, 2020-2021 eğitim öğretim yılında Adana ilindeki ilçelerden seçilen ve uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecine ilişkin tutumlarını bulmak amacı ile Ağır'ın (2007) geliştirdiği Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Öğretmenlere ait demografik bilgilerin yer aldığı form kullanılarak Adana ilinde görev yapan ve pandemi döneminde uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş öğretmenlerden toplanan veriler SPSS-22 paket programına işlenmiştir. Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği'nde toplam Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 925 iken, "Uzaktan Eğitim Avantajları" boyutunda Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 905 ve "Uzaktan Eğitim dezavantajları" boyutunda Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 830 değerleri ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar bize kullanılacak ölçeğin yüksek güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir. Çalışmamızda yer alan ölçek 21 ana madde içerisinde iki alt boyuttan oluşan 5'li likert sistemi ile geliştirilmiştir. Uzaktan eğitime yönelik hazırlanmış olan tutum ölçeğinde 14 adet avantaj maddesi yer alırken 7 tanede sınırlılık maddesi bulunmaktadır. Elde edilen verilere göre iki değişkenli gruplarda t testi, üç ve üzerinde değişkene sahip gruplarda tek yönlü varyans (ANOVA) analizi uygulanmıştır. Araştırmamız sonucunda elde edilen bulgulara göre pandemi döneminde uzaktan eğitimle birinci sınıf öğretmenliği yapmış sınıf öğretmenlerinin uzaktan öğrenmeye yönelik tutumlarının genelde olumlu olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca yaş grubu, cinsiyet, kıdem, eğitim düzeyi, uzaktan eğitim yeterliliği ve önceki uzaktan eğitim durumu gibi değişkenleri incelenmiş ve anlamlı bir fark bulunamamıştır. Ancak araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının olumlu olmasına rağmen %88'i uzaktan eğitimin yaş grubunun gelişimsel özelliklerine uygun olmadığını dile getirmiştir. Ayrıca elde edilen verilerden anlaşıldığı üzere uzaktan eğitim sürecinde çocuğa en çok yardım eden aile bireyi %82 oranında anne olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, uzaktan eğitim, öğrenci, öğretmen, tutum.

ABSTRACT

This study aims, in line with the opinions of classroom teachers working in Adana, to identify and reveal the attitudes of teachers who taught first grade through distance education during the pandemic period.

In the schools where the teachers were determined in the research, schools and teachers were selected by taking into consideration the geographical and demographic elements of the Adana province at a level that could meet the selected population, paying attention to the sampling principles. Data obtained from 50 teachers were included in the study. In this study, carried out with the help of the scanning model, the Attitude Scale Towards Distance Education developed by Ağır (2007) was used to find out the attitudes of teachers who were selected from the districts of Adana Province in the 2020-2021 academic year and taught first grade through distance education, towards the distance education process. Using the form containing the demographic information of the teachers, the data collected from the teachers who worked in Adana and taught first grade through distance education during the pandemic period were processed into the SPSS-22 package program. While the total Cronbach Alpha reliability coefficient was 925 in the Attitude Towards Distance Education scale, the Cronbach Alpha reliability coefficient values were 905 in the

"Advantages of Distance Education" dimension and the Cronbach Alpha reliability coefficient values were 830 in the "Distance Education Disadvantages" dimension. These results show us that the scale which will be used has high reliability. The scale in our study is developed with a fivefold Likert system consisting of 21 main items and two sub-dimensions. While there are 14 advantage items in the attitude scale prepared for distance education, there are 7 limitation items. According to the data obtained, the t-test was applied in groups with two variables, and one-way analysis of variance (ANOVA) was applied in groups with three or more variables. According to the findings of our research, it was concluded that the attitudes of classroom teachers who taught first grade through distance education during the pandemic period were generally positive towards distance learning. In addition, variables such as age group, gender, seniority, education level, distance education qualification and previous distance education status were examined and no significant difference was found. However, although the attitudes of the teachers participating in the research towards distance education were positive, 88% stated that distance education was not suitable for the developmental characteristics of the age group. In addition, as can be seen from the data obtained, it was concluded that the family member who helped the child the most during the distance education process was the mother with a rate of 82%.

Keywords: Pandemic, distance education, student, teacher, attitude.

1. GİRİŞ

Covid 19 salgını ülkemizde ve dünyada etkisini devam ettirmektedir. Salgından dolayı ülkemizde dönem dönem tam kapanma tedbirleri alınmış olup birçok alanda kısıtlamalar yapılmıştır. Yaşadığımız yerde 11 Mart 2020 tarihinde ilk vakanın ortaya çıkması ile DSÖ tarafından başka yerlerde olduğu gibi ülkemiz genelinde de pandemi ilan edilmiştir. Pandemi, bir yerde başlayıp giderek genişleyen, sınırları ve kıtaları aşabilen hatta dünyayı tamamen etkileyebilen bulaşıcı bir salgındır.

Ülkemizde zorunlu eğitim olarak ifade edilen eğitim sistemi, her türlü zorluğa ve aksaklığa rağmen kesintisiz sürdürülmesi gereken bir sistemdir. Bu süreçte okulların bulunmadığı yerlerde veya öğrencilerin okula gidemeyeceği zamanlarda zorunlu eğitimin kesintiye uğramaması için taşıma yoluyla eğitim, yatılı okullarda eğitim veya uzaktan eğitim gibi alternatif eğitim yöntemleri ile eğitim öğretim kesintisiz devam edebilir. Buna göre kullanılabilir yöntemlerden en uygulanabilir olanı uzaktan eğitim modelidir (Kahraman, 2020). Salgın sağlık açısından birçok sorunu yanında getirmiş ancak hastalığın ortaya çıkardığı sorunlar sadece sağlık açısından değil eğitim açısından da üstesinden gelinmesi gereken önemli bir durum olarak görülmektedir (Bozkurt, 2020). Covid 19'dan dolayı ortaya çıkan kısıtlamalar nedeni ile tüm kurumlarda bazı önlemler alındığı gibi eğitim kurumlarında da eğitimin devam edebilmesi için alternatif yöntemler aranmıştır. Bu nedenle eğitime alternatif olarak teknolojik araç gereçler aracılığı ile uzaktan eğitim şeklinde yapılması kararına varılmıştır. Bu sistemde eğitim, Eğitim Bilişim Ağı (EBA) başta olma üzere, çeşitli araçlarla ve programlarla internet üzerinden verilmiş olup ayrıca TRT ekranlarından eksik konularla ilgili tamamlayıcı eğitim ve destek sağlanmıştır.

Ülkemizde 11 Mart 2020 tarihinde pandemi ilan edilmesi ile birlikte salgının yayılmasını önleme amacı ile diğer alanlarda önlemler aldığı gibi eğitim ve öğretim alanında da okullar geçici bir süre kapatılarak uzaktan eğitim yöntemi ile eğitim vermeye devam edilmiştir. Uzaktan eğitim sürecinin başlaması ile eğitimin kesintiye uğramaması için Milli Eğitim Bakanlığımız eğitim alanında yaşanan krizi bütün imkanları kullanarak yürütmeye çalışmaktadır. Pandemi ile birlikte ihtiyaç duyulan uzaktan eğitim kavramı nerdeyse eğitimin her alanında kullanılarak yaşamımızın bir parçası olmuştur. Uzaktan eğitim, teknolojik gelişme yoluyla daha iyi bir eğitim öğretim vermek için kullanılabilen gibi olumsuz durumlarda eğitim öğretim faaliyetlerinin kesintiye uğramaması için uygulanan yöntem olarak da görülebilir. Pandemi dönemine kadar Türkiye'de uzaktan eğitim çalışmaları ülke genelini kapsayacak şekilde uygulanmamıştır (Karaca vd., 2021). Eğitimin sürekli devam edebilmesi için tüm dünyada uzaktan eğitim çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Fakat bu çalışmaların ne derece başarılı olduğu henüz tam olarak tespit edilememiştir. Ancak uzaktan eğitimden yararlanacak kişilerin uzaktan eğitim için ihtiyaç duyulan araç gereçleri alacak maddi durumları elverişli olmadığından eğitimde eşitlik anlayışından gün geçtikçe uzaklaşmaktadır. Çünkü pandemi sürecinde uzaktan eğitimde maddi durumları iyi olmayıp uzaktan eğitim için ihtiyaç duyulan araç gereçleri alamayan öğrencilerin eğitime devam edememesi bu durumu gözler önüne sermektedir (Karaca vd., 2021). Eğitimin her alanında televizyon haricinde uzaktan eğitim yoluyla canlı ders çalışmalarının önemi artmıştır. Ancak bu önem ilköğretim kademesinde teknolojik araç gereçlerin kullanımı ile öğrenci yeterlilik düzeylerinden dolayı daha çok önem kazanmıştır (Can, 2020).

1.1. Problem

Pandemi döneminde uzaktan eğitim ile birinci sınıf okutan sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecine ilişkin tutumları ne düzeydedir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Yapılan çalışmanın genel hedefi; Pandemi döneminde uzaktan eğitim ile birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecine ilişkin tutumlarını Adana ilinde görev yapan öğretmenlerin görüşlerine göre tespit etmek ve ortaya çıkarmaktır.

1. Pandemi döneminde uzaktan eğitim ile birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin cinsiyetleri ile uzaktan eğitim deneyimlerine yönelik tutumlarıyla ilişkili önemli bir değişiklik görülmekte midir?
2. Pandemi döneminde uzaktan eğitim ile birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemleri ile uzaktan eğitim deneyimlerine yönelik tutumlarıyla ilişkili anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Pandemi döneminde uzaktan eğitim ile birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin eğitim durumları ile uzaktan eğitim deneyimlerine yönelik tutumlarıyla ilgili önemli bir değişiklik görülmekte midir?
4. Pandemi döneminde uzaktan eğitim ile birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim bilgileri ile uzaktan eğitim deneyimlerine yönelik tutumlarıyla ilgili anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. Pandemi döneminde uzaktan eğitim ile birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin eğitim verdikleri yaş gruplarının gelişim özellikleri ile uzaktan eğitim deneyimlerine yönelik tutumlarıyla ilgili anlamlı bir farklılık var mıdır?
6. Uzaktan eğitimle eğitim öğretim uygulamasında pandemi döneminde uzaktan öğrenciye en çok yardım eden aile üyesi kimdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Pandemi döneminde ülkemizde ve tüm dünyada kesintisiz eğitimin devam edebilmesi için sağlıklı bir planlama yapılmadan acil olarak uzaktan eğitime geçiş yapılmıştır. Bu nedenle yaşanan süreçte uzaktan eğitimin eğitimde ne gibi sorunlara neden olduğu, ne derecede faydalı olduğu, ilerde kullanım düzeyinin ne olacağı gibi sorulara cevap arayarak ortaya çıkan sonuçlar çerçevesinde eğitimin can damarı ve temeli olan birinci sınıfta uzaktan eğitim etkinlikleriyle eğitim ve öğretim hizmeti sürecini devam ettiren sınıf öğretmenlerinin tutum ve sorunlarını çözmesi bekleniyor. Çalışmanın sonuçları, ilkokuldaki eğitim faaliyetlerinin verimli ve işlevsel olarak eksiksiz sürdürülebilirliği için çok önemlidir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Yapılacak çalışma, Adana İlindeki ilçelerden seçilen 2020-2021 eğitim öğretim yılında uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş gönüllü uygun sayıda öğretmenin görüşleri ile sınırlı tutulacaktır.
2. Yapılacak çalışma, Adana İlinde ve ilçelerinde devlet okullarında görev yapan, pandemi döneminde birinci sınıf okutmuş öğretmenlerle sınırlı tutulacaktır.
3. Çalışmamız 2020-2021 yılı Adana ilinde çalışan uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş öğretmenler ve Ağır'ın (2007) hazırladığı "Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği" ile sınırlı tutulacaktır.

1.5. Sayıtlar

1. Öğretmen görüşlerinin yapılan çalışmaya uygun olarak veri toplama ölçeğindeki sorulara verilen cevapların gerçek fikirleri olduğu, samimi ve içten cevaplar verdiği varsayılmaktadır.
2. "Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği" nin yapılan çalışmaya uygun olduğu kabul edildiği varsayılmıştır.
3. Araştırmada yararlanılan kaynakların gerçeği yansıttığı varsayılmıştır.
4. Araştırma proje örneğinin evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Uzaktan Eğitim

Yaşadığımız çağ teknolojinin hızla geliştiği bir çağdır. Bu çağda insanların hayatı geliştirilen teknoloji sayesinde kolaylaşmıştır. Teknolojinin gelişmesi eğitimi de etkilemiş. Eğitimde alternatif eğitim yöntemleri araştırılmıştır. Uzaktan eğitim vb. eğitim öğretim yöntemleri ortaya çıkmıştır. Genel anlamda uzaktan eğitim için tanım yapılacak olursa; Uzaktan eğitim, çeşitli nedenlerle meydana gelen kısıtlamalardan dolayı sınıf içi eğitim etkinliklerinin gerçekleştirilememesi durumunda, bu etkinlikleri planlayan ve uygulayan eğitimciler ile öğrenciler arasında çeşitli uygulamalarla, uygulanan grup için özel olarak hazırlanmış ünitelerin belirli bir noktadan elde edilmesi yöntemidir (Kaya, 2002). Uzaktan eğitim ilk önce mektuplaşma ile başlar, sonrasında radyo, televizyon, telefon, bilgisayar ve internet ağ sisteminin bulunması ile gelişmiş ve değişime uğramıştır (Çallı vd., 2002). Uzaktan eğitimle eğitim veren kişi ile eğitimi alan kişilerin aynı ortamda bulunmasına gerek yoktur. Uzaktan eğitimde kişiler kendi seviye ve hızlarına göre eğitim alabilirler (Emre, 2002). Uzaktan eğitimin istediğin her yerde ve zamanda yapılabiliyor olması ve kalabalık sınıflarda bireysel öğrenmeye ihtiyacı olan öğrenciler için bir şans

vermekte ve onlara durumları ve seviyelerine göre eğitim alma olanağı sunmaktadır. Eğitimde ders tekrarı ve dönütlerinin sağlanması uzaktan eğitimde daha kolay ve daha az zamanda gerçekleşmesi eğitim ve öğretim açısından yenilenen gelişen bir eğitim ortamı yaratılmasında etkili olmuştur (Karahana & İzci, 2001; Özen & Karaman, 2001). Uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime alternatif olması için birçok çalışma yapılmıştır. Bazı araştırmalar internet tabanlı eğitim uygulamalarının ülkemizdeki gelişimine katkıda bulunabileceğini ve yakın gelecekte yeni bir eğitim sistemi olabileceği öne sürülmektedir (Cebeci, 2000).

2.1.1. Uzaktan Eğitimin Özellikleri

Bu eğitim sisteminin belirgin özelliği eğitim veren ile alanın farklı yer ve zamanda olması ile birlikte genel olarak diğer özellikleri incelerseniz şunları diyebiliriz.

Öğretmen, geleneksel eğitimde sınıfta disiplini kolaylıkla sağlarken uzaktan eğitimde farklı ortamlarda bulunduğu anda disiplin sağlamak zorlanmaktadır. Bundan dolayı eğitimcinin teknoloji ve uzaktan eğitimle ilgili bilgili olması, gerekirse eğitim alması gerekmektedir. Uzaktan eğitim yapacak öğretmenlerin eleştirel düşünme becerilerine sahip olması, sürekli etkili iletişim için ortam oluşturması, organizasyon ve planlama becerilerine sahip olması gerekir.

Uzaktan eğitimde yaş sınırlaması yoktur. Her yaşta ve seviyede uzaktan eğitim programları uygulanabilmektedir. Günümüzde uzaktan eğitimi tercih edenler hem çalışıp hem okuyan kişiler ve gruplardır. Uzaktan eğitimle eğitim görenler demografik olarak geniş bir coğrafi alana yayılabilmektedir. Uzaktan eğitimi tercih eden bireylerin genelde sosyo ekonomik durumları düşük ama güdülenme düzeyleri yüksektir (Can, 2020).

Uzaktan eğitim, toplumsal hareketin iletişim teknolojisi sayesinde kendi yapısını oluşturarak farklı uygulama ve bilgileri kapsamaktadır. İletişim teknolojisi ve bilgi toplumu çerçevesinde, uzaktan eğitimin özelliklerinin küresel dinamikler ekseninde şekillendiğini unutmamalıyız (Bozkurt, 2020). Uzaktan eğitimin diğer özellikleri için şunları sıralayabilirsiniz: Uzaktan eğitim, farklı öğrenme ortamlarını kullanır, süreç sistematik bir yapıda ilerledikçe bireylere farklı seçenekler sunar. Uzaktan eğitim öğrenenler için danışmanlık hizmetleri çok önemlidir ancak farklı ortamlarda olsa eğitim öğretim sürdürülmektedir (Can, 2020). Bu sistemde öğrenenler, kendi öğrenme hız ve seviyelerine göre ders takibi yapabilirler. Bu sayede istedikleri zamanda eğitilebilirler. Öğrenciler ve öğretmenler arasındaki iletişim radyo, telefon, video ve daha fazlası aracılığıyla yapılabilir.. Öğrenci başarı düzeyleri bilgisayar ortamında değerlendirilir ve işlenir (Ertem, 2007).

2.1.2. Dünyada Uzaktan Eğitim

Dünyada zamanla eğitim, sağlık gibi alanlarda ihtiyaçlar doğrultusunda da değişimler ve gelişmeler meydana gelmiştir. İnsanların ihtiyaçlarından dolayı ortaya çıkan bilim ve teknolojik gelişmeler insan yaşamına dahil edilmiştir. Eğitim sistemi bilim ve teknolojinin de etkisiyle var olan yapıları daha basit ve erişilebilir yapılara dönüştürmüştür. Başka bir deyişle, bireylere kısıtlı zaman ve mekan olgusundan uzak, geniş imkanlar sunan bir uzaktan eğitim sistemidir. Teknoloji ve bilimin gelişmesine paralel olarak eğitim yönteminin değişmesinin nedenleri, eğitime olan talebin artması, eğitim alanında yenilik yapılması ve eğitime ayrılan bütçenin maliyetinin bireysel bir sorun olduğunu ortaya çıkarmaktadır.

Eğitim sistemindeki bu sorunların çözümü olan uzaktan eğitim, 20. yüzyılın ilk çeyreğinden itibaren çeşitli tarihsel gelişim aşamalarından geçerek dünyanın tüm kıtalarına yayılmıştır (Uşun, 2006). 19. yüzyıl da İngiltere, Fransa, ABD ve Almanya'da uzaktan eğitim (posta yoluyla öğrenme) başladı ve oradan hızla yayıldı. 1840'ta İngiltereli bir eğitimci olan Sir Isaac Pitman, uzaktan eğitimin geçmişi Roma İmparatorluğu'na kadar uzanan bir yazma tekniği olan stenografiyi geliştirmiştir. Cambridge Üniversitesi'nden İskoç eğitimci James Stuart tarafından kampüs dışı kurslar verildi ve bu University of Letter Education'ın gelişmesine ve genişlemesine yardımcı oldu. 1870'lerde, Illinois Wesleyan Üniversitesi, evde yapılan bir öğrenme modeli başlattı. 1883 yılında New York, Ithaca'da Letters Üniversitesi kuruldu. William Rainey Harper Chautauqua, 1882'de New York'ta mektupları incelemek için bir program geliştirdi ve yeni açılan Chicago Üniversitesi'nin (1891) birinci başkanı olarak bu yöntemi sürdürdü. 1880'lerde Thomas J. Foster tarafından başlatılan evde eğitim kursu, 1890'da Uluslararası Harfler Öğrenim Okulu oldu. Amerika Birleşik Devletleri'nde mektup öğreniminin yaygınlaşması 1914 tarihli bir yasayla desteklendi ve 1915'te Wisconsin'de okullarda posta ile öğrenim kurslarını yönetmek için Wisconsin'de Ulusal Yüksek Öğrenim Birliği (NUCEA) açılmıştır (Hall, 2006).

Ancak, bu alternatif eğitim sistemi Amerika Birleşik Devletleri, Türkiye, Kanada, İngiltere, , İsviçre, Hollanda, Polonya Avustralya, Macaristan, Romanya, Hindistan, Afrika ülkeleri, ve daha fazlasında mevcuttur. Yüzyılı aşkın süredir dünyanın birçok ülkesinde eğitim sistemlerinde genellikle uygulanmaktadır (İşman, 2011). Bu sistem köklü bir yapıya sahip olup geçmişte de kullanılmıştır (Kaya, 2002).

Uzaktan eğitimin gelişim sürecini incelediğimizde bu alanın gelişiminin eğitim teknolojisinin gelişimine paralel olarak ilerlediğini görebiliriz (Alkan, 1996). Uzaktan eğitim uygulaması dünyada ilk posta yoluyla eğitim olarak başlamıştır ve bu uygulamaların 1728 yılında İsveç'te yapıldığı bilinmektedir. Boston gazetesinin 20 Mart 1728 tarihli sayısında “Steno Dersleri” yapılacağı duyurulmuştu. Posta yoluyla eğitimin temel amacı, eğitim öğretimi aksatmamak ve ülkede yaşayan tüm vatandaşlarına eğitim olanağı sağlamaktır (Uşun, 2006).

Mektup ve radyodan sonra televizyon teknolojisi de uzaktan eğitim sistemlerinin üçüncü düzeyi olarak kullanılmıştır. Televizyonda ilk uzaktan eğitim uygulaması, 1932 ve 1937 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Iowa Üniversitesi'nde eğitici bir televizyon yayını ile başladı. Eğitim amaçlı televizyon yayıncılığı daha sonra 1953'te Amerika Birleşik Devletleri'nde ve 1957'de Birleşik Krallık' ta okul programcılığına doğrudan paralel olarak başladı. 1967 yılında ileri eğitim sağlamaya yönelik bir program geliştirilmiştir (Aziz, 1982). Amerika Birleşik Devletleri'nde ve büyük ticari işletmelerde bilgi ve iletişim teknolojisinin ve altyapısının gelişmesi de uzaktan öğrenmeye olan ilgiyi artırmıştır. Birkaç şirket ve ABD üniversiteleri arasındaki ortaklıklar, yeni bir uzaktan eğitim anlayışı, eğitim modellerinin geliştirilmesi ve yeni teknolojilerin geliştirilmesini beraberinde getirdi. Bu gelişmeyle birlikte ders uydu, video konferans ve bilgisayar aracılığıyla uzaktan eğitim sisteminde yürütülmüştür. 1997 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde uzaktan eğitim kurumları olarak kurulan Kentucky State University, Western Governor's University, University of Pennsylvania ve University of South Carolina'ya ek olarak, Clyde Virtual University 1995 yılında Birleşik Krallık' ta kurulmuştur. Ancak, Avustralya'nın Açık Öğrenim Ajansı'nın (OLA) açık öğrenim sunan yedi üniversitesi vardır. 223.000'den fazla öğrencisi olan UK Open University (UKOU), Birleşik Krallık' ın uzaktan eğitime adanmış en büyük üniversitelerinden biridir. 2003'ten 2004'e kadar 208.000 öğrenci uzaktan eğitim programlarına katıldı. Bu 208.000 öğrencinin 170.000'i Birleşik Krallık' tan, otuz sekiz bini dünyanın farklı yerleşimlerinden gelmektedir (Kurt, 2006).

Uzaktan eğitim uygulamalarının dünyadaki tarihsel gelişimi sonuç olarak incelendiğinde, uzaktan eğitimin bilim ve teknolojinin gelişimine paralel olarak gelişim sürecini takip ettiğini görmekteyiz. Sistem posta yoluyla uzaktan eğitimden başlar, radyo yayıncılığı ve televizyon teknolojisi devam eder ve bu nedenle bireyler belirli bir yer ve zamanla sınırlı kalmayıp eğitim fırsatları bulurlar. Ayrıca teknolojik gelişmelerin sürekliliği giderek uzaktan eğitim programlarını etkileyen küreselleşmiş uzaktan öğrenmeye evrildiği ve internetin hayatımızın bir parçası olduğu bir gerçektir. İlerde ise her alanda hayatımızı kolaylaştıran teknolojinin gelişmesi ile uzaktan eğitime olan ihtiyacın artacağı söylenebilir.

2.1.3. Türkiye’de Uzaktan Eğitim

Bu eğitim sistemi Türkiye’de 1927 yılında eğitim konusunun tartışıldığı ve okuma yazma bilmeyen insanlara okuma yazma bilmeyi ve okuryazar beceriler kazandırmayı amaçlayan bir konferansta ilk defa gündeme geldi. Ancak mektup iletişim için tasarlanan bu eğitim biçimi uygulanamamıştır (Alkan,1987). Bunun nedeni, okuryazar olmayanların oranının nüfusun yaklaşık %90'ını oluşturması ve öğretmen olmadan okuryazarlığın mümkün olmadığına inanılmasıdır. Uzaktan eğitim başvurusu 1956 yılına kadar kabul edilmemiş ve proje beklemeye alınmıştır (Kaya & Odabaşı,1996). 1956 yılından itibaren uzaktan eğitim fikri artık bir proje olmaktan çıkmış ve 1960 yılında İstatistik Bürosu Yayıncılık bünyesinde bir “öğrenme merkezi” kurulmuştur (Özarıslan & Ozan, 2014). 1962 yılında, belirli nedenlerle eğitimine devam edemeyen çocuklar ve yetişkinler ile işletme bilgilerini geliştirmek isteyenler için bir mektupla öğrenme dersi düzenlenmiştir. Ayrıca bin dokuz yüz yetmiş beş yılında YAYKUR, talebin karşılanabileceği çoğu alanda eğitim programlarının televizyonda yayınlanmasını tasarlamıştır (İşman,2005). Bin dokuz yüz yetmiş sekiz yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından önerilen "Açık Üniversite" düşüncesi ancak 1981 yılında faaliyete geçirilmiştir. Üniversite seviyesinde eğitim imkanı sunan ilk Açık Üniversite Fakültesi "Anadolu Üniversitesi" olmuştur (Gelişli, 2015).Bin dokuz yüz doksan senesinden itibaren başka üniversiteler de bu uygulamaya başlamıştır.

1980’li yıllarda kurulan bilgi merkezinin ismi “Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü” (EĞİTEK) olarak adlandırılmış ve eğitimin gelişmesine paralel olarak eğitimi kişi sayısı da artmıştır (Çukadar & Çelik, 2003). İlk açık öğretim lisesi 1992 yılında, ortaokullar içinde eğitim veren ilk açık ilköğretim okulu ise 1998 senesinde MEB tarafından eğitim öğretime başlamıştır (Demiray &

Adıyaman, 2002). Ülkemizde bu yeni sistemin gelişmesiyle birlikte 1998-1999 yılları arasında üç bin civarında mezuniyet belgesi alınmış ve yedi yıl sonra bu sayı yüz kırk altı bine yükselmiştir. Okuryazarlık oranlarında önemli bir artış gözlemlenerek, uzaktan eğitim Türkiye'de önemli bir konu haline gelmiştir (Papi & Büyükaslan, 2007).

Çağımızda birçok kamu kurumu, özel sektör ve üniversitede uzaktan eğitim uygulamaları uygulanmaktadır. Yükseköğretim kurumlarının neredeyse %80'i sertifika ve diplomaları "uzaktan eğitim" uygulamasının da içinde olduğu bir sistemle vermektedir. Eğitim faaliyetlerine radyo ve televizyon programları, kitaplar ve bilgisayar destekli yüz yüze eğitim uygulamaları ile devam etmektedir. Öğrencilerin yapılan sınava, sisteme kayıtlı eğitim videolarına ve internette uygulanan elektronik eğitim kitaplarına erişimi vardır. "Eğitim Bilişim Ağı" (EBA) altyapısını kullanan UZEM, Bakanlıkça hazırlanan "Eğitsel e-içeriğin Sağlanması ve Yönetilmesi Bileşimi" içerisinde oluşturulmuştur. UZEM, bütün öğretmenlere yaşam boyu elektronik öğrenme imkanı vermek için hazır hale getirilmiştir (Özbay, 2015).

EBA, hem öğrenenlerin hem de öğretmenlerin kullanabileceği eğitici içerik ve uygulamaları barındıran bir uygulamadır. Bu uygulama ses, görüntü, metin içeriğinin yanı sıra video yorum formatındaki kaynakları içerir. Farklı seviyelere uygun kursların yanı sıra dosya yükleme, dijital alan sağlama, yarışmalara hazırlanma, kullanıcılara paylaşım imkanı sunma gibi EBA uygulamalarının kullanılabilirliğini garanti eden birçok özellik bulunmaktadır. EBA internet kesintisi vs. Bazı öğretmenler bu tür konularda kullanılmasına karşı çıkmakta ancak derslerini zenginleştirmek ve görsel zenginlik sağlamak için kullanılmaktadırlar (Türker & Güven, 2016). Bu uygulama öğrenme grupları tarafından farklı şekillerde kullanılmaktadır. Öğrenciler EBA'yı sınavlara hazırlanma, konuları güçlendirme gibi ihtiyaçlarını karşılamak için kullandıklarını ve EBA'yı ders anlatımı, eğitici oyunlar, test videoları gibi etkinliklerde yardımcı kaynak olarak kullandıklarını söylemişlerdir (Tüysüz & Çümen, 2016). EBA internet sitesi ilk olarak 2012 yılında deneme sürümü ile yayına girmiştir (Pala vd., 2017).

Çağımızda alternatif eğitim sistemine bakıldığında 01.12.2019 tarihinde yaşanan koronavirüs salgını ülkemizde de, sosyal, siyasi ve ekonomik hayatı etkilemiş olduğu gibi, eğitim hayatımızı da olumsuz yönde etkilemiştir. Salgın sırasında ülkemizdeki eğitim kurumları ilk önce 16 Mart 2020'den 30 Nisan 2020 tarihleri arasında tatil edildi. Temel eğitim ve orta öğretime yönelik "uzaktan eğitim" uygulamasının EBA ve üç televizyon kanalı üzerinden devam ettirilmesine karar verildi (MEB, 2020). Salgın sürecinin uzatılması okul tatil zamanını da etkiledi. Okullarda 29 Nisan 2020 olarak belirlenen tatil zamanı 31 Mayıs 2020 tarihine kadar devam edilmesi kararı alındı. Bu süreçte de uzaktan eğitimin sürdürüleceği açıklandı. Öğrencilerin dönem başındaki notlarının ikinci dönemde geçerli olduğu bu durumda birinci dönem notu olan tüm öğrencilerin sınıfı geçecekleri haberi verildi. Üniversitelerde salgından dolayı 2019-2020 yılı bahar döneminde derslere uzaktan eğitim sistemi ile devam edileceğini kararını duyurdu (YÖK, 2020).

2020-2021 eğitim öğretim yılında da çözüme kavuşturulamayan koronavirüs salgını devam etmiş, Ağustos ayı için planlanan okullar açılmamıştır. Uzaktan eğitim süresi ilkökulda 4 saat, ortaokulda 6 saat olarak tanımlanırken, 29.09.2020 tarihinde bu uygulama da kaldırılarak tüm ders saatlerinin uzaktan eğitimle verilmesine karar verilmiş olup 4 Ocak 2021 tarihine kadar uzaktan eğitim devam etmiştir. 2019-2020 ve 2020-2021 pandemi döneminde Ülkemizde uzaktan eğitimin öğretmenleri, öğrencileri ve velileri nasıl etkilediği belirsizliğini korumaktadır.

2.1.4. Uzaktan Eğitimin Avantajları

Modern bir sistem olan uzaktan eğitim, öğrenenlerin değişen ve gelişen öğrenme ihtiyaçlarını karşılayabilir. Gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerde ülkenin kalkınmasına önemli katkılar sağlayabilir. Ayrıca devamlı, hayat boyu, bireysel öğrenmeye yardımcı olur. Bireysel öğrenme görevleri, bireysel girişimcilik ve kendi kaderini tayin etme becerilerini geliştirir (Uşun, 2006).

Uzaktan eğitim, çeşitli eğitim seçenekleri sunar, birlikte eğitimi teşvik eder, birinci kaynaktan bilgi sağlar, kişisel öğrenmeyi sorumlu tutar, bireysel ve bağımsız öğrenme sağlar. Zengin bir öğrenme ortamı oluşturarak, eğitim maliyetlerini azaltmak için program ve fırsat eşitsizliğini en aza indirerek eğitim standardı sağlamıştır (Kaya, 2002).

Ayrıca uzaktan eğitim, Öğrencilerin, öğretmenlerin bir araya gelmesine gerek kalmadan evden ve belirli merkezlerde çalışarak eğitim etkinliklerine katılmalarına izin vererek, öğrencilerin istedikleri zaman eğitimlerine devam etmelerini sağlamaktadır. Uzaktan eğitim de yaş sınırlamasının bulunmaması ve yüz yüze eğitime göre eğitim maliyetlerinin düşük olması da uzaktan eğitimin avantajlarından (Demiray, 1999).

Uzaktan eğitimin tüm bu faydalarının yanı sıra eğitim öğretim sürecinde dikkat edilmesi gereken eğitim amaçları, eğitim öğretim ortamları, öğrenme yaşları, yöntem ve becerileri bulunmaktadır. Sadece esneklik ve farklılık sağlamakla kalmaz, aynı zamanda memurlar veya resmi olmayan kurumlarda çalışanlar için daha fazla öğrenme ve gelişme fırsatları sunar (Uşun, 2006).

Uzaktan eğitimin tüm bu faydalarının yanı sıra eğitim ve öğretim sürecinde eğitimin amaçları, öğrenme ve eğitim ortamı, öğrenme yaşı, yöntem ve teknikleri vb. Esneklik ve çeşitlilik açısından farklılıklar sağlar, kamu veya özel de çalışan kişilere eğitimlerini devam ettirmeleri ve kendilerini geliştirmeleri için fırsatlar sunar. Uzaktan eğitimde kullanılan teknolojik araçlar sayesinde ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemleri ile çok çeşitli eğitim öğretim ortamları sağlar (Uşun, 2006).

Kısaca uzaktan eğitim, öğrencilere öğrenme ortamlarından bağımsız olarak ihtiyaç duydukları bilgileri istedikleri zaman alma fırsatı sunar. Ayrıca bireylere çalışırken bile işinden uzak kalmadan kolayca eğitimlerini yaparak kendilerini geliştirmeleri ve görevlerinde yükselme imkânı verebilir. Bireyler, uzaktan eğitim yoluyla sürekli ve kolay kişisel ve mesleki gelişim fırsatları bulmaktadır. Dolayısı ile uzaktan eğitim de yaş, zaman ve yer kısıtlamasının olmaması büyük bir avantajdır.

2.1.5. Uzaktan Eğitimin Sınırlılıkları

Uzaktan eğitim sisteminin yararlarının olduğu gibi bu sistemin bazı sınırlılıkları da mevcuttur. Bu eğitim sisteminde öğrenciler aynı ortamda bulunmadıklarından dolayı yeterince kaynaşp sosyalleşemiyorlar. Uygulama yoluyla yapılan derslerin uzaktan verilmesi ile öğrenme tam olarak gerçekleşmemekte bu nedenle çeşitli sıkıntılar ortaya çıkmaktadır. Uzaktan eğitim yoluyla eğitim verenler ders hazırlamak için çok fazla zaman ve emek harcamakta ve uzaktan eğitim becerilerine sahip olmayan öğrenciler öğrenmekte güçlük çekmektedir (Horzum, 2003).

Uzaktan öğrenmenin bilişsel davranışları öğrenmede etkili olduğu kadar duyuşsal ve psikomotor davranışları öğrenmede etkili olmadığı belirtilmektedir. Tek başına ve bağımsız çalışma alışkanlığı bulunmayan öğrenciler bu süreçte sıkıntı yaşamakta ve başarılı olamamaktadır. Ayrıca hem uzaktan eğitim alıp hem de çalışan bireyler dinlenme zamanlarını uzaktan eğitime ayırdıkları için yeterince dinlenememekte işlerinde de performans düşüklüğü yaşamaktadır (Uşun, 2006).

Ayrıca uzaktan eğitimde öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik destek ve rehberlik işlemleri ile ihtiyaç duyulan geri bildirim düzeltme süreçleri, ortaya çıkan sorunlarla aynı anda çözülememekte, bu da iletişim teknolojilerinin kullanılmasında ve erişiminde teknik sorunlara neden olmakta ve koşulları sınırlandırmaktadır. Sonuç olarak yapılan çalışmalar amacına ulaşmadığı için verimsizliğe neden olur (Uşun, 2006).

Diğer taraftan uzaktan öğrenmenin sadece yararlarından değil, aynı zamanda kişisel destek eksikliği, anında geri bildirim eksikliği ve uzaktan eğitimde iletişim eksikliği gibi sınırlılıkların varlığından da bahsetmek mümkündür. Uzaktan eğitimin erişilebilirlik ve iletişim becerilerine dayanması nedeniyle tüm derslerde etkili olmadığını, ancak yüz yüze iletişim ve etkileşimde sınırlılıklarının olduğunu bildirilmiştir. Öğrenci sayısının fazla olması durumlarında etkili iletişimin mümkün olmadığını, bilişsel gelişimde etkili olduğu kadar duyuşsal psikomotor gelişimde etkili olmadığı sınırlılıklarının olduğu gözlemlenmektedir. Açıklanan sınırlılıklardan dolayı uzaktan eğitim modelinin uygulanmasında çeşitli sıkıntılar yaşanmaktadır (Yurdakul, 2005).

2.1.6. Uzaktan Eğitimde Öğretmenin Rolü

Son zamanlarda hızla gelişen teknolojinin eğitim sürecinde önemli bir rol oynadığı ve konumunu her geçen gün arttırdığını söyleyebiliriz. Bu durumda öğretmenler teknolojiden uzak kalmamalı teknolojik öğretim tekniklerini öğrenmeleri ve kullanmaları zorunlu olarak gerekmektedir. Tamamlayıcı uzaktan eğitim, bireylerin kendi seviyelerinde öğrenmelerini sağlamayı amaçlayan eğitim yöntemidir. Geleneksel eğitimden daha esnektir ve duruma göre tasarlanabilir (Oral, 2007). Yapılan bu tanımlamayla birlikte öğretmenler, yeni roller, şartlar için gerekli olan esneklik, kişilik gibi niteliklere sahip olmalıdır (Uğur, 2014). Çevrim içi eğitim de öğretmenler öğrencilere rehberlik eden kişi konumundadır. Öğretmen doğru ortamı ve araçları hazırlamaktan sorumludur (Karadağ & Şen, 2014). Uzaktan eğitimle birlikte öğretmenlerinin rolü dışında görev ve sorumluluklarının kapsamı da genişlemektedir (Gülbahar, 2009).

Uzaktan eğitim programlarında öğretmenin rolünün üç aşamasından bahsedilir. Bu aşamalar, dersten önce, ders sırasında ve dersten sonra olarak uygulanır. Bu açıdan uzaktan eğitim öğretmenlerinin rol ve sorumlulukları geleneksel eğitimin rol ve sorumlulukları ile tutarlı olmakla birlikte içerik ve biçim açısından farklılıklar barındırmaktadır. Öte yandan ilköğretim öğrencilerinin somut işlemsel bir aşamada

oldukları düşünüldüğünde bu aşamada görev yapan ilkökul öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde daha aktif rol oynamaları gerektiğini söyleyebiliriz.

3. YÖNTEM

Bu çalışmada, salgın sırasında uzaktan eğitim ile birinci sınıf öğrencilerine ders veren ilkökul öğretmenlerinin tutumlarını belirlemek için betimsel bir araştırma modeli kullanılmıştır. Bu modelin evreni araştırmacı tarafından belirlenen grubun planlanan özelliklerini tespit etmek için veri toplamayı amaçlayan bir çalışmadır (Büyüköztürk, 2018). Tarama modeli, önceden yapılmış veya halen süregelen bir durumu değiştirmeden açıklamaya çalışan bir çalışma türüdür. İncelemeyi seçtiğimiz olaylar, bireyler ve nesnelere, içinde buldukları koşullar altında ne olduklarını açıklamaya çalışırlar.

Bu çalışmada pandemi döneminde uzaktan eğitim ile birinci sınıf okutan sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecine ilişkin tutumlarını tespit etmek amacı ile betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli evreni belirlenmiş bir grubun istenen özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını hedefleyen çalışmalardır (Büyüköztürk, 2018). Tarama modelleri, geçmişte yapılmış veya şimdi devam eden bir durumu değiştirmeden açıklamaya çalışan araştırma şeklidir. İncelemeyi seçtiğimiz olaylar, bireyler ve nesnelere, içinde buldukları koşullar altında ne olduklarını açıklamaya çalışırlar.

Tarama modeli yardımı ile yürütülecek bu çalışma, 2020-2021 eğitim öğretim yılında Adana İlindeki ilçelerden seçilen ve uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecine ilişkin tutumlarını bulmak amacı ile Ağır'ın (2007)

geliştirdiği Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği aracılığı ile belirlenen problem durumunun tespiti yapılmıştır.

3.1. Araştırma Evreni ve Örneklem

Yapılan çalışmanın evreni, Adana İlindeki ilçelerden seçilen ve 2020-2021 eğitim öğretim yılında uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinden oluşmuştur. Yapılan araştırmanın örneklemini ise 2020-2021 eğitim öğretim yılında Adana İlindeki ilçelerden seçilen ve uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş devlet okullarında görev yapan kadın ve erkek sınıf öğretmeninden oluşturulmuştur. Yapılan çalışmada belirlenen öğretmenlerin çalıştıkları okullarda örneklem ilkelerine dikkat edilerek seçilen evreni karşılayabilecek düzeyde Adana ilinin coğrafi ve demografik unsurları göz önünde bulundurularak okul ve öğretmen seçimi yapılmıştır. Adana ili ve ilçelerinden seçilen 50 adet öğretmenden alınan demografik özelliklere ait bilgiler aşağıdaki tabloda açıklanmıştır.

Tablo 1. Araştırmaya katılan pandemi döneminde birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerine ait demografik özellikleri ile sıklık ve yüzdelik dağılımları

		F	%
Cinsiyeti	Kadın	36	72
	Erkek	14	28
Mesleki Deneyimi	0-5 Yıl	3	6
	6-10 Yıl	7	14
	11-15 Yıl	13	26
	16-20 Yıl	9	18
	21 Yıl ve Üzeri	18	36
Eğitim Düzeyi	Ön Lisans	4	8
	Lisans	42	82
	Lisansüstü	4	8
Uzaktan Eğitim Hakkında Bilginiz Var mı?	Evet	45	90
	Hayır	5	10
Uzaktan Eğitimin Eğitim Verdiğiniz Yaş Grubunun Gelişim Özelliklerine Uygun Olduğunu Düşünüyor Musunuz?	Evet	6	12
	Hayır	44	88
Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğrencinize Çoğunlukla Kim Yardımcı Olmuştur?	Anne	41	82
	Baba	7	14
	Diğer	2	4
Toplam		50	100

Tablo 1'de, projeye katılım sağlayan pandemi döneminde birinci sınıf okutmuş 50 sınıf öğretmeninin demografik özellikleri yer almaktadır. Tabloda araştırmaya katılan öğretmenlerin %72'si (36) kadınlardan %28'i (14) erkeklerden oluşmuştur. Öğretmenlerin %6'sı (3) 0-5 yıl , %14'ü (7) 6-10 yıl, %26'sı (13) 11-15 yıl, %18'si (9) 16-20 yıl arasında ve %36'sı (18) ise 21 yıl ve üzeri mesleklerinde görev almış ve belirli bir tecrübeye sahip olan öğretmenlerden oluşmuştur. Araştırmada yer alan öğretmenlerin eğitim düzeyi incelendiğinde, %8'i (4) ön lisans, %84'ü (42) lisans ve %8'i (4) lisansüstü eğitimini tamamlamış

öğretmenlerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılım saylayan sınıf öğretmenlerinin %90'ı (45) uzaktan eğitimle ilgili bilgisinin olduğunu ifaden ederken %10'u (5) uzaktan eğitimle ilgili bilgisinin olmadığını dile getirmiştir. Yine çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %12'si (6) bu yöntemin birinci sınıf öğrenci seviyesine uygun olduğunu dile getirirken, %88'i (44) uzaktan eğitimin bu yaştaki öğrenciler için uygulanabilir olmadığını ifade etmişlerdir. Çalışmada yer alan sınıf öğretmenlerine göre uzaktan eğitim sürecine %82 (42) oranında annelerin %14(7) oranında babaların %4 (2) oranında diğer aile bireylerinin öğrencilere yardım ettiği belirlenmiştir.

3.2. Veri Toplama Aracı

Yapılan çalışmada pandemi döneminde uzaktan eğitim ile birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecine ilişkin tutumlarını tespit etmek amacı ile Ağır'ın (2007) geliştirdiği Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği aracılığı ile belirlenen problem durumunun tespiti yapılmıştır. Uzaktan eğitime yönelik tutum ölçeği, Uzaktan Eğitimin güçlü ve zayıf yönleri olmak üzere iki boyuttan oluşturulmuştur. Kullanılacak tutum ölçeği araştırmacının izni ile uygulanmıştır.

3.3. Verilerin Analizi ve Yorumu

Araştırma kapsamında Adana ilinde görev yapan ve pandemi döneminde uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinden toplanan veriler SPSS-22 paket programına işlenmiştir. Verilerin karşılaştırılması için öğretmenlerin demografik özellikleri dikkate alınarak parametrik bir test yapılmıştır.

Uzaktan eğitim tutum ölçeğinin alt boyutları için tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Uzaktan eğitim tutum ölçeği alt boyutlarına ilişkin tasarruf düzeyleri ve çeşitli değişkenlerdeki farklılıklar, cinsiyet, öğrenci gelişim özellikleri ve uzaktan eğitime ilişkin bilgi varlığına göre bağımsız örneklem t- testi (Independent-Sample T-Testi) kullanılarak karşılaştırılmıştır. Öğretmenlerin çalışma süreleri, eğitim durumları gibi üç ve ya daha fazla değişkene sahip özelliklerine Tek Yönlü Varyans Analizi (One-Way Anova) ile bakılacaktır.

3.4. Geçerlilik ve Güvenilirlik

“Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayıları” Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Uzaktan Eğitime Karşı Tutum Ölçeğine ait Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayıları

	<i>Madde Sayısı</i>	<i>Güvenirlik Katsayısı</i>
Uzaktan Eğitim Avantajları	14	.905
Uzaktan Eğitim Sınırlılıkları	7	.830
Ölçek Toplamı	21	.925

İşlenmiştir. Elde edilen sonuçlarla uyumlu olarak kullanılacak ölçeğin son derece güvenilir olduğu açıklanabilir. Ortaya çıkan bu sonuçlar doğrultusunda çalışmada kullanılan ölçeğin çok yüksek düzeyde bir güvenilirliğe sahip olduğu söylenebilir. Elde edilen verilere göre iki değişkenli gruplarda t testi, üç ve üzerinde değişkene sahip gruplarda tek yönlü varyans (ANOVA) analizi uygulanmıştır.

Tablo 2’de araştırmada kullanılan tutum ölçeğine ait Cronbach Alpha güvenirlik katsayıları gösterilmiştir. Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum ölçeğinde toplam Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .925 iken, “Uzaktan Eğitim Avantajları” boyutunda Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .905 ve “Uzaktan Eğitim dezavantajları” boyutunda Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .830 değerleri ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar bize kullanılacak ölçeğin yüksek güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir. Çalışmamızda yer alan ölçek 21 ana madde içerisinde iki alt boyuttan oluşan 5’li likert sistemi ile geliştirilmektedir. Uzaktan eğitime yönelik hazırlanmış olan tutum ölçeğinde 14 adet avantaj maddesi yer alırken 7 tanede sınırlılık maddesi bulunmaktadır. Ölçekte minimum 21, maksimum 105 puana ulaşılacaktır. Bu ölçeği oluşturan iki alt boyuttan uzaktan eğitim limiti minimum 7 puan maksimum 35 puan, avantaj boyutu minimum 14 puan maksimum 70 puan almaktadır. 5’li Likert tipi ölçekteki olumlu olan maddeler (Kesinlikle Katılıyorum) ile (Kesinlikle Katılmıyorum) arasında 5, 4, 3, 2, 1, olumsuz olan maddeler ise (kesinlikle katılıyorum) ile "kesinlikle katılmıyorum" arasında puanlamalar 1, 2, 3, 4, 5 şeklinde olacaktır.

4. BULGULAR

Yapılan araştırmanın bulgular bölümünde toplanan verilerin işlenmesi sonucunda ortaya çıkan sonuçlar hakkında bilgi verilecektir.

4.1. Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitim İle Birinci Sınıf Okutmuş Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyetleri İle Uzaktan Eğitim Deneyimlerine Yönelik Tutumlarıyla İlişkili Önemli Bir Değişiklik Görülmekte midir?

Tablo 3. Cinsiyet Durumlarına Göre Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği ve Alanlarına Ait Puan Ortalamalarının Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları

Ölçek	Cinsiyet	N	Ort.	S	F	p
Uzaktan Eğitim Avantajları	Kadın	36	4,1806	,40388	-1,220	,664
	Erkek	14	4,3265	,30654		
Uzaktan Eğitim Sınırlılıkları	Kadın	36	2,9048	,96408	-,342	,156
	Erkek	14	3,0000	,62144		
Ölçek Toplamı	Kadın	36	7,08	1,36796	-1,562	,720
	Erkek	14	7,32	0,92798		

Tablo 3'e göre, Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeğinde cinsiyete göre analiz edilen katılımcı öğretmenlerin T-testi sonuçları gösterilmektedir. Bağımsız grup testi uygulanan ölçekte hesaplanan toplam puanlamada [$p_{(50)} = ,720$; $p > .05$], Uzaktan Eğitimin Avantajları alt dalında [$p_{(50)} = ,664$; $p > .05$] ve Uzaktan Eğitimin Sınırlılıkları alt dalında [$p_{(50)} = ,156$; $p > .05$] bulguları elde edilmiştir. Bu duruma bağlı olarak, pandemi döneminde uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin cinsiyete bağlı değişkenlerine göre farklılık görülmemiştir. Başka bir deyişle, erkekler ve kadınlar, uzaktan eğitime yönelik tutum ölçümleri konusunda benzer görüşlere sahiptir.

4.2. Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitim İle Birinci Sınıf Okutmuş Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemleri İle Uzaktan Eğitim Deneyimlerine Yönelik Tutumlarıyla İlişkili Anlamlı Bir Farklılık Var mıdır?

Tablo 4. Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeğinin ve alt alanlarının mesleki deneyim değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları

Mesleki Deneyim		N	Ort.	S	F	p
Uzaktan Eğitim Avantajlar	(1) 0-5 Yıl	3	4,5714	,18898	2,282	,075
	(2) 6-10 Yıl	7	4,0918	,09858		
	(3) 11-15 Yıl	13	4,0275	,42312		
	(4) 16-20 Yıl	9	4,2698	,30884		
	(5) 21 Yıl ve Üzeri	18	4,3294	,41298		
Uzaktan Eğitim Sınırlılıkları	(1) 0-5 Yıl	3	2,7619	,41239	,625	,647
	(2) 6-10 Yıl	7	3,1429	,63888		
	(3) 11-15 Yıl	13	3,1429	1,12788		
	(4) 16-20 Yıl	9	2,9841	,86733		
	(5) 21 Yıl ve Üzeri	18	2,6984	,82559		
Ölçek Toplamı	(1) 0-5 Yıl	3	7,3333	,60137	7,0278	1,23857
	(2) 6-10 Yıl	7	7,2347	1,5127		
	(3) 11-15 Yıl	13	7,1704	1,5510		
	(4) 16-20 Yıl	9	7,2539	16,539		
	(5) 21 Yıl ve Üzeri	18	7,0278	1,23857		

Tablo 4'te çalışmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre "Uzaktan Eğitime Karşı Tutum" ölçeğinin avantajları ve sınırlılıkları boyutunda tek yönlü varyans analizinden (ANOVA) elde edilen veriler yer almaktadır. Bu verilere göre; "Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum" ölçeğinde "Uzaktan Eğitim Avantajlar" bölümünde ($p = ,075$; $p > .05$) ve "Uzaktan Eğitim Sınırlılıkları" bölümünde ise ($p = ,647$; $p > .05$) sonuçları elde edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre her iki boyutta da varyans homojenliğinin olduğu görülmüştür. Buna göre pandemi döneminde uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin mesleki deneyimleri ile uzaktan eğitim deneyimlerine yönelik tutumları birbirine benzerdir. Bu durumda öğretmenlerinin cinsiyetleri ile uzaktan eğitime yönelik tutumları arasında önemli bir değişiklik görülmemiştir.

4.3. Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitim İle Birinci Sınıf Okutmuş Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Durumları İle Uzaktan Eğitim Deneyimlerine Yönelik Tutumlarıyla İlgili Önemli Bir Değişiklik Görülmekte midir?

Tablo 5. Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeğinin ve Alt Alanlarının Puan Ortalamasının Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumuna Yönelik Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Sonuçları

Eğitim Durumu		<i>N</i>	<i>Ort.</i>	<i>S</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Uzaktan Eğitim Avantajları	(1) Ön Lisans	4	4,2143	,28571	,512	,256
	(2) Lisans	42	4,2398	,36381		
	(3) Lisansüstü	4	4,0357	,66368		
Uzaktan Eğitim Sınırlılıkları	(1) Ön Lisans	4	2,7857	,82890	,127	,479
	(2) Lisans	42	2,9592	,92328		
	(3) Lisansüstü	4	2,7857	,37796		
Ölçek Toplamı	(1) Ön Lisans	4	7	1,11461		
	(2) Lisans	42	7,199	1,28709		
	(3) Lisansüstü	4	6,8214	1,4164		

Yukarıdaki Tablo 5’ te eğitim durumlarına göre Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları gösterilmektedir. Bu sonuçlarına göre; “Uzaktan Eğitim Avantajları” bölümünde ($p_{(50)} = ,256$; $p > .05$) ve “Uzaktan Eğitim Sınırlılıkları” bölümünde ($p_{(50)} = ,479$; $p > .05$) sonuçları elde edilmiş olup bu sonuçlara göre araştırmaya katılanların eğitim durumları arasındaki varyans homojenliği sağlandığından dolayı önemli bir değişiklik görülmemiştir. Bu durumda uzaktan eğitime yönelik tutumları benzerdir.

4.4. Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitim İle Birinci Sınıf Okutmuş Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Bilgileri İle Uzaktan Eğitim Deneyimlerine Yönelik Tutumlarıyla İlgili Anlamlı Bir Farklılık Var mıdır?

Tablo 6. Uzaktan Eğitimle İlgili Bilgi Durumuna Göre Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeğine Ait Puan Ortalamalarının Değişim Durumları ile İlgili Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Ölçek	Eğitim Bilgi Durumu	<i>N</i>	<i>Ort.</i>	<i>S</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Uzaktan Eğitim Avantajları	Evet	45	4,2270	,39427	,414	,294
	Hayır	5	4,1714	,27011		
Uzaktan Eğitim Sınırlılıkları	Evet	45	2,9333	,90022	,056	,591
	Hayır	5	2,9143	,70421		
Ölçek Toplamı	Evet	45	7,1600	,66438	,470	,885
	Hayır	5	7,0857	,97432		

Yukarıda yer alan Tablo 6’da araştırmaya katılım sağlayan öğretmenlere ait Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeğinin bağımsız gruplar t-testi sonucuna göre; “Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum” ölçeğinin toplam puanında [$p_{(50)} = 0,885$; $p > .05$], “Uzaktan Eğitimin Avantajları” bölümünde [$p_{(50)} = 0,294$; $p > .05$] ve “Uzaktan Eğitimin Sınırlılıkları” bölümünde [$p_{(50)} = 0,591$; $p > .05$] bulguları elde edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre varyans homojenliği sağlandığı için pandemi döneminde uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş öğretmenlerinin uzaktan eğitim bilgi durumuna göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

4.5. Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitim İle Birinci Sınıf Okutmuş Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Verdikleri Yaş Gruplarının Gelişim Özellikleri İle Uzaktan Eğitim Deneyimlerine Yönelik Tutumlarıyla İlgili Anlamlı Bir Farklılık Var mıdır?

Araştırmaya katılan pandemi döneminde uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin birinci sınıfta bulunan öğrencilerin özellikleri ile uzaktan eğitim tutumu arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına dair bulgulara aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 7. Uzaktan Eğitimin Yaş Grubuna Uygunluk Durumuna Göre Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği Ve Alt Boyutlarına Ait Puan Ortalamalarının Farklılaşma T- Testi Tablosu

Ölçek	Yaş Grubuna Uygunluk Durumu	<i>N</i>	<i>Ort.</i>	<i>S</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Uzaktan Eğitim Avantajları	Evet	6	4,2024	,28720	,129	,266
	Hayır	44	4,2240	,39563		
Uzaktan Eğitim Sınırlılıkları	Evet	6	2,5000	,85117	,165	,810
	Hayır	44	2,9903	,87273		
Ölçek Toplamı	Evet	6	6,7024			
	Hayır	44	7,2143			

Yukarıda yer verilen Tablo 7’de uzaktan eğitimin yaş grubuna uygunluk durumu değişkenine göre Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeğinin ve alt bölümlerinin puan ortalamalarının farklılaşma durumuna yönelik bağımsız gruplar t-testi sonucu ifade edilmektedir. Elde edilen sonuçlara göre; Uzaktan Eğitimin Avantajları bölümünde [$p=,266$; $p<.05$] ve Uzaktan Eğitimin Sınırlılıkları bölümünde [$p= ,810$; $p<.05$] sonuçları elde edilmiş olup bu sonuçlara göre varyans homojenliği sağlandığından uzaktan eğitimin yaş grubuna uygunluk durumuna göre farklılaşma bulunmamaktadır.

4.6. Uzaktan Eğitimle Eğitim Öğretim Uygulamasında Pandemi Döneminde Uzaktan Öğrenciye En Çok Yardım Eden Aile Üyesi Kimdir?

Pandemi döneminde uzaktan eğitim sürecinde öğrenciye en çok destek veren veli veya aile bireyi araştırma sonuçlarına göre aşağıda yer verilen tabloda belirtilmektedir.

Tablo 8. Uzaktan Eğitim Sürecinde Çocuğa Yardımcı Olan Veli Veya Kişilere Yönelik Frekans Ve Yüzde Dağılımları

	F	%	
Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğrencinize Çoğunlukla Kim Yardımcı Olmuştur?	Anne	41	82
	Baba	7	14
	Diğer	2	4
Ölçek Toplamı	50	100	

Yukarıdaki tabloda uzaktan eğitimle eğitim öğretim uygulamasında pandemi döneminde öğrenciye destek olan aile üyeleri; %82’lik (41) oranla annenin, %14’lük (7) oranla babanın olduğu tespit edilirken %4 (2) başka bireylerin yardımcı olduğu sonucuna varılmıştır. Yukarıda elde edilen bulgulara göre pandemi döneminde çocuğa en çok yardım eden anne olmuştur.

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Beşinci bölümde yapılan çalışmaya yönelik ortaya çıkan sonuçlara göre ve yapılan değerlendirmeler eşliğinde tartışma, sonuç ve önerilere yer verilmektedir.

5.1. Tartışma

Salgın döneminde uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını araştırdığım çalışmamın sıradaki bölümünde elde ettiğim bulgular ile daha önce bu konuyla alakalı çalışmalar yapmış araştırmacıların bulguları arasında karşılaştırmalar yapılarak değerlendirilmiştir.

“Pandemi döneminde uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin cinsiyetleri ile uzaktan eğitime yönelik tutumları arasında önemli bir değişiklik görülmekte midir?” problemimize bakıldığında araştırmamıza 36 kadın 14 erkek katılım göstermiştir. Araştırmada yer alan öğretmenlerin uzaktan öğrenmeye yönelik tutumları ile cinsiyetleri arasında önemli bir değişiklik görülmemiştir. Konu ile alakalı diğer kaynaklara bakıldığında, çalışmalarında cinsiyete göre farklılık bulunamamıştır (Kocayığıt & Uşun, 2020; Karaca vd., 2021). Fakat bazı araştırmacılar yaptığı çalışma da cinsiyete bağlı uzaktan eğitim tutumlarında erkek öğretmenlerin görüşlerinin bayan öğretmenlere göre farklı olduğu görüşüne varmışlardır (Horzum, 2011). Son dönem uzaktan eğitim araştırmalarına bakıldığında cinsiyet değişkenine göre aralarında fark olmamasının nedeni, eğitimcilerin uzaktan eğitimle çalışmak zorunda kalmamaları ve konuyla ilgili ayrıntılı bilgiye sahip olmadıklarından kaynaklı olabileceği düşünülebilir. Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre uzaktan eğitime yönelik tutumu ile ilgili yaptığı araştırmada uzaktan eğitim bilgilerinin yeterli olmadığı sonucuna varılmıştır (Ağır,2007). Araştırmacıların yaptığı çalışmalar da elde edilen bulguları destekler niteliktedir. “Pandemi döneminde uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin mesleki deneyim ile uzaktan eğitime yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” Sorusunun çalışma neticesinde ortaya çıkan sonuca göre Pandemi döneminde uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin mesleki deneyim ile uzaktan eğitime yönelik tutumları benzer niteliktedir. Konu ile ilgili bazı kaynaklarda mesleki deneyimleri az olan öğretmenlerin tutumlarının yüksek olduğu anlaşılmıştır (Ağır, 2007; Moçoşoğlu, 2020). Ancak son dönemlerde gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre belirtilen tutumlar arasında farklılık bulunamamıştır (Karaca vd., 2021; Kocayığıt ve Uşun, 2020). Kaynak taraması yapıldığında çoğunlukla elde ettiğimiz sonuçları desteklemektedir. Bunun nedeni çağın getirdiği teknolojik gelişmeler olduğu düşünülmektedir. Çünkü teknoloji hayatımızın bir parçası haline gelmiş olması öğretmenlerin uzaktan eğitime daha çabuk uyum sağlamasıyla ilişkilendirilebilir. Son zamanlarda elde edilen araştırma sonuçlarına göre eğitimcilerin teknolojik araçların kullanılmasını onayladıklarını fakat öğrencilerin bu araçları kullanırken takip edilmesi

ve bilinçlendirilmesi gerektiği belirtilmektedir (Erbil & Kocabaş, 2019). “Pandemi döneminde uzaktan eğitim ile birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin eğitim durumları ile uzaktan eğitime yönelik tutumları arasında önemli bir değişiklik görülmekte midir?” problem sonucu elde edilen verilere göre araştırmaya katılanların eğitim durumları arasındaki varyans homojenliği sağlandığından dolayı önemli bir değişiklik görülmemiştir. Bu durumda uzaktan eğitime yönelik tutumları benzerdir. Diğer bazı araştırmacılar yaptıkları araştırmalar sonucunda uzaktan eğitime yönelik tutumla eğitim durumları arasında herhangi bir değişikliğin olmadığını belirtmişlerdir (Moçoşoğlu ve Kaya, 2020; Kocayığit ve Uşun, 2020; Karaca vd., 2021). Dolayısı ile yapılan araştırma sonucu ile daha önce yapılan araştırma sonuçları benzeşmektedir. Bu durumun oluşmasında öğretmenlerin almış olduğu geliştirici hizmet içi çalışmalarının rolü olduğu düşünülebilir. “Pandemi döneminde uzaktan eğitim ile birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim bilgileri ile uzaktan eğitime yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusu incelenmiş olup elde edilen bulgulara göre anlamlı bir değişiklik bulunmamıştır. Konu ile ilgili araştırma kaynaklarından bazıları ise öğretmenlerin uzaktan eğitimle ilgili yeterli düzeyde bilgiye sahip olmadıklarına değinmiştir (Ağır, 2007; Kocayığit ve Uşun, 2020). Yaptığım araştırmada öğretmenlerin uzaktan eğitim bilgisinin olma nedeni yakın zamanda ortaya çıkan pandemi döneminde bu eğitim uygulamış olmalarının etkisi büyüktür. “Uzaktan eğitim sürecinde öğrenciye en çok destek veren aile bireyi ile kimdir?” Sorusuna yapılan araştırma sonucu elde edilen verilere bakıldığında pandemi sürecinde öğrenciye en çok yardımcı olan aile bireyi %82 oranla annenin olduğu sonucuna varılmıştır. Fakat bazı araştırmacılar öğretmenler üzerine yaptığı çalışmalar sonucu velinin uzaktan eğitim sürecinde öğrenciye yardımcı olmadığını ifade etmişlerdir (Fidan, 2020). Ancak yaptığımız araştırma sonuçlarına göre destek verenler arasında en çok annelerin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu sonuç öğretmenlerinde uzaktan eğitime yönelik tutumlarını da olumlu yönde etkilediği söylenebilir. “Sınıf öğretmenlerine göre eğitim verdikleri yaş gruplarının gelişim özellikleri ile uzaktan eğitim tutumu arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” problem durumu bulgularına göre pandemi döneminde uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinin %88’i öğrenci seviyesine uygun olmadığını dile getirirken uzaktan eğitimle ilgili tutumlarında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Öğretmenler, öğrencilerinin gelişim düzeyine uygun bulmamalarına rağmen uzaktan eğitim hakkında olumlu tutum sergilemesinin nedeni pandemiden dolayı eğitim öğretime ara verilmişken öğrencilerin okuldan tamamen ayrılmaması olmaları ve eğitim faaliyetlerinin ve derslerini kesintiye uğramadan sürdürmeleri olabilir. Yapılan araştırmalarda öğretmenler öğrencilerle iletişimin devamlılığının sağlanmasının öğrenci psikolojisini olumlu yönde etkilediğine inanmaktadırlar (Fidan, 2020). Genel anlamda bakıldığında öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde sınırlılıkların yanı sıra çok sayıda avantajlarının da olmasının önemli olduğu görüşündedirler. Ayrıca öğretmenler pandemi sonrasında dahi uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime ek olarak kullanılabileceği görüşünü savunmaktadır (Yüksel, 2021).

5.2. Sonuç

Araştırmamız sonucunda elde edilen bulgulara göre pandemi döneminde uzaktan eğitimle birinci sınıf öğretmenliği yapmış sınıf öğretmenlerinin uzaktan öğrenmeye yönelik tutumlarının genelde olumlu olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca yaş grubu, cinsiyet, kıdem, eğitim düzeyi, uzaktan eğitim yeterliliği gibi değişkenleri incelenmiş ve anlamlı bir fark bulunamamıştır. Ancak araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının olumlu olmasına rağmen %88’i uzaktan eğitimin yaş grubunun gelişimsel özelliklerine uygun olmadığını dile getirmiştir. Ayrıca elde edilen verilerden anlaşıldığı üzere uzaktan eğitim sürecinde çocuğa en çok yardı eden aile bireyi %82 oranında anne olduğu sonucuna varılmıştır. Yapılan araştırma ile daha önce yapılmış araştırmalarla ilgili kaynaklar karşılaştırıldığında araştırmamızı destekler nitelikte birçok kaynak olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca araştırma sonuçlarına göre birinci sınıf öğrencilerinin uzaktan eğitim sürecine teknolojik araç kullanımı, ihtiyaç duyulan sınıf ortamının olmaması nedeni ile sosyalleşememe, psikomotor becerilerin engellenmesi gibi gelişimsel sebeplerle uygun bulunmadığı sonucu elde edilmiştir. Bu nedenledir ki uzaktan eğitimin zorunluluk dışında bu yaş grubunda kullanılmaması kullanılacaksa dahi bu yöntemin geliştirilmesi gerekmektedir.

5.3. Öneriler

Çalışmada elde edilen bulgular yolu ile çıkarılan sonuçlar doğrultusunda şu önerilerde bulunabiliriz. Yapılan araştırma pandemi döneminde uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş sınıf öğretmenlerinden oluşmakta olup sonraki yapılacak araştırma uzaktan eğitimde eğitim paydaşlarının da etkisi büyük olması nedeni ile bu çalışma daha geniş bir evrende okul idaresi, ilkökul ve ortaokul öğretmenleri, veli ve öğrencileri kapsayacak şekilde yapılabilir.

Yapılan araştırmanın evreni, 2020-2021 eğitim öğretim yılında Adana İlindeki ilçelerden seçilen ve uzaktan eğitimle birinci sınıf okutmuş 50 adet sınıf öğretmeninden oluşmuştur. Daha güvenilir sonuçlar elde edebilmek için yeni yapılacak çalışma Türkiye genelinde yapılması ve araştırmaya katılan öğretmen sayısının artırılması araştırmanın güvenilirliğinin artırılabilir.

Uzaktan eğitimin kullanılabilirlik bakımından etkili olduğu öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları ile ortaya çıkmış olup pandemiden sonraki süreçte de kullanılabilirliği göz önünde bulundurularak ilköğretim birinci sınıftan itibaren öğrenci yaş ve gelişim seviyesine göre teknolojik araç gereç kullanımı ve uzaktan eğitim için ayrı bir ders saati eklemesi yapılabilir. Yapılan araştırmalarla da ortaya çıkmış uzaktan eğitim sürecinde öğrencilere en çok yardım edenin anne olduğu da göz önünde bulundurularak veliler uzaktan eğitim konusunda ve diğer alanlarda yaratıcı projelerle bilgilendirilmeli ve eğitilmelidir. 2019-2020 eğitim öğretim yılı ile 2020-2021 eğitim öğretim yılı içerisinde pandemiden dolayı uzaktan eğitime geçilmiştir Ülkemizde daha önce bu derece kapsamlı bir şekilde uzaktan eğitim yapılmamıştır. Bu nedenle uzaktan eğitimin gerek sosyal açıdan gerek psikolojik açıdan ve dahi eğitim açısından ortaya çıkabilecek sorunlar araştırılarak bu sorunlara çözüm getirilmeli ve tecrübe edilmelidir.

KAYNAKÇA

- Ağır, F. (2007). *Özel Okullarda ve Devlet Okullarında Çalışan İlköğretim Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime Karşı Tutumlarının Belirlenmesi* [Yüksek Lisans Tezi]. Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Alkan, C. (1987). *Açıköğretim: Uzaktan Eğitim Sistemlerini Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Alkan, C. (1996). Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi. *Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu (12-15 Kasım 1996) Bildiriler. MEB, FRTEM*.
- Aziz, A. (1982). Radyo ve Televizyonla Eğitim. *Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitim Araştırmaları Merkezi Yayın No:2*.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (covid-19) pandemi süreci ve pandemi dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler :Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), s. 112-142.
- Büyüköztürk, Ş. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (25 b.). Pegem Akademi.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye 'de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Cebeci, E. (2000). *İşletmelerde Teknolojik Eğitim Stratejileri Kapsamında Web Tabanlı Eğitimler*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çallı, İ., Bayram, Y., & Karacadağ, M. (2002). Türkiye'de Uzaktan Eğitimin Geleceği ve E-Üniversite, 23-25 Mayıs 2002. *Uluslararası Katılımlı, Açık Ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu*.
- Çukadar, S., & Çelik, S. (2003). İnternete Dayalı Uzaktan Öğretim ve Üniversite Kütüphaneleri. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 4(1), 31-42.
- Demiray, U. (1999). Bir çağdaş eğitim modeli olarak uzaktan eğitim uygulaması. *Jandarma Dergisi*, 85, 46-52.
- Demiray, U., & Adıyaman, Z. (2002). *Kuruluşunun 10. Yılında açıköğretim lisesi ile ilgili çalışmalar kaynakçası*. Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Emre, Y. (2002). Kitle İletişim Araçları Ve Www Teknolojilerinin Uzaktan Eğitim Uygulamalarında Kullanılması. *Anadolu Üniversitesi Açık Ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs 2002*.
- Erbil, D., & Kocabaş, A. (2019). Sınıf Öğretmenlerinin Eğitimde Teknoloji Kullanımı, Tersine Çevrilmiş Sınıf Ve İşbirlikli Öğrenme Hakkındaki Görüşleri. *İlköğretim Online*, 18(1), 31-51.
- Ertem, A. (2007). *Aile Hekimlerinin Eğitimde Uzaktan Eğitim Yönteminin Kullanılabilirliği (Düzce İli Örneği)*. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Fidan, M. (2020). Covid-19 Belirsizliğinde Eğitim: İlkokulda Zorunlu Uzaktan Eğitime İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 24-43.
- Gelişli, Y. (2015). Uzaktan eğitimde öğretmen yetiştirme uygulamaları: tarihçe ve gelişim. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 313-321.
- Gülbahar, Y. (2009). *E-Öğrenme* (1 b.). Pegem Akademi.
- Hall, O. (2006). Enhancing Management Education Using Hybrid Learning Nets: A Perspective From Working Adults. *Journal Of Business And Management*, 12(1).

- Horzum, B. (2003). *Öğretim Elemanlarının İnternet Destekli Eğitime Yönelik Düşünceleri (Sakarya Üniversitesi Örneği)*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi.
- Horzum, M. B. (2011). İlköğretim Öğrencilerinin Bilgisayar Oyunu Bağımlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Eğitim Bilim Dergisi*, 2011(159), 56-68.
- İşman, A. (2005). *Uzaktan Eğitim. (2.Baskıdan tıpkı basım)*. Pegem A Yayınları.
- İşman, A. (2011). *Uzaktan Eğitim. (4.Baskı)*. Pegem Akademi.
- Kahraman, M. E. (2020). COVID-19 salgınının uygulamalı derslere etkisi ve bu derslerin uzaktan eğitimle yürütülmesi: Temel tasarım dersi örneği. *İMÜ Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 6(1), 44-56.
- Karaca, İ., Karaca, N., Karamustafaoğlu, N., & Özcan, M. (2021). Öğretmenlerin uzaktan eğitimin yararına ilişkin algılarının incelenmesi. *Humanistic Perspective*, 3(1), 209-224.
- Karadağ, A., & Şen, Y. A. (2014). *Uzaktan Eğitimde Rol Alan Kişiler ve Öğretmen- Öğrenci Rollerini*. Anadolu Üniversitesi.
- Karahan, M., & İzci, E. (2001). Üniversite Öğrencilerinin İnternet Kullanım Düzeyleri Ve Beklentilerinin Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, (150), 2-8.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim*. Pegem A Yayıncılık.
- Kaya, Z., & Odabaşı, F. (1996). Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Gelişimi. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 6(1),29-41.
- Kocayığıt, A., & Uşun, S. (2020). Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları (Burdur İli Örneği). *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(23), s. 285-299.
- Kurt, M. (. (2006). *Sanal Yükseköğretim Kurumlarının Karşılaştırılmalı Olarak İncelenmesi. Doktora Tezi*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- MEB. (2020). EBA TV ders yayını. <https://www.eba.gov.tr>
- Moçoşoğlu, B., & Kaya, A. (2020). Koronavirüs Hastalığı (Covid-19) Sebebiyle Uygulanan Uzaktan Eğitime Yönelik Öğretmen Tutumlarının İncelenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 2(1), 15-43.
- Oral, B. (2007). Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Tasarımı. (2. Baskı). Ö. Demirel, & E. Altun (Dü) içinde, *Uzaktan Eğitim*. Pegem A Yayıncılık.
- Özarslan, Y., & Ozan, Ö. (2014). Yükseköğretimde Uzaktan Eğitim Programı Açma Sorunsalı. *ix. Türkiye’de İnternet Konferansı, Yaşar Üniversitesi*.
- Özbay, Ö. (2015). Dünyada Ve Türkiyede Uzaktan Eğitimin Güncel Durumu. *Uluslar Arası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(5), 376-394.
- Özen, Ü., & Karaman, S. (2001). Web tabanlı uzaktan eğitimde sistem tasarımı. *Akdeniz İİ BF Dergisi*, 1(2), 81-102.
- Pala, F., Arslan, H., & Özdiç, F. (2017). Eğitim Bilişim Ağı Web Sitesinin Otantik Görevler Ve Göz İzleme İle Kullanılabilirliğinin İncelenmesi. *Ihlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 24-38.
- Papi, C., & Büyükaslan, A. (2007). *Türkiye Ve Fransa’daki Uzaktan Eğitimde Gelişmeler: Hangi Eğitim Hakkı*. Marsilya: Colloque Tice Mediterranee - Uzaktan Eğitimde İnsan / Değişim Sorunsalı.
- Türker, A., & Güven, S. (2016). Lise Öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı (Eba) Projesinden Yararlanma Düzeyleri Ve Proje İle İlgili Görüşleri. *Eğitim Ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 244-254.
- Tüysüz, C., & Çümen, V. (2016). Eba Ders Web Sitesine İlişkin Ortaokul Öğrencilerinin Görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3), 278-296.
- Uğur, S. (. (2014). Açık Ve Uzaktan Öğrenmede Öğretmen Rollerini. A. Özkul, C. H. Aydın, E. Toprak, E. Kumtepe, A. Özkul, C. Aydın, E. Toprak, & E. Kumtepe (Dü) içinde, *Açık Öğretimle 30 Yıl* (s. 235-243). Anadolu Üniversitesi.
- Uşun, S. (2006). *Uzaktan Eğitim. (1.Baskı)*. Nobel Yayınları.
- YÖK (2020). Basın Açıklaması: <https://www.yok.gov.tr/sayfalar/haberler/2020/yks%20ertelenmesi%20basin%20açi%20klamasi.aspx>
- Yurdakul, B. (2005). *Uzaktan Eğitim – Eğitimde Yeni Yönelimler*. Pegema Yayıncılık.
- Yüksel, E. A. (2021). Sınıf öğretmenlerinin covid-19 salgını sürecinde çevrim içi ders-uzaktan eğitim deneyimlerinin incelenmesi. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 507 – 521.